

עם של שלושה קופים.

מאת: דורון בלדינגר.

מה קרה לנו בשנים האחרונות כחברה?
אנו הולכים אחורה וקוראים לזה קידמה.
עם שהתחיל וקם על חירות וציונות,
מאבד את כל ערכיו בכזו מהירות.
במקום לפתוח את העיניים ולהסתכל סביב,
כל אחד בוחר לעצמו פינה שקטה לצד הנתיב.
אחד בוחר שלא לראות,
השני שלא לשמוע,
השלישי אולי שומע ורואה, אך בוחר שלא לדבר,
וכך הפכנו לעם של שלושה קופים.

גדלנו על ערוץ טלוויזיה בודד בשחור לבן,
תוכן אז היה תוכן, גם אם לא היה כל כך מגוון.
אולי לא מתוחכם מידי, אבל נקי מצביעות ורשע,
אולי קצת ילדותי ותמים, אבל כזה שלא מלמד פשע.
אבל, ככל שהתקדמנו, רמת התוכן רק הפכה יותר ויותר רדודה,
מילים חדשות נכנסו ללקסיקון, מילים כמו: ריאליטי וחשיפה,
תמונה בשחור לבן כבר יצאה מהאופנה,
העסקנים טבלו את הרדידות בצבעים ופתחו בכך תקופה חדשה.
ומאז, אנו רואים את החיים בצבע, העולם פתאום נראה אחר,
אך האם זה אומר בהכרח, שהוא הפך יפה יותר?
אין ספק, גם בתחום הזה השתנינו כחברה,
גם בתחום הזה אנחנו הולכים אחורה וקוראים לזה קידמה.
כי פשוט הפכנו לעם של שלושה קופים.

השלטון פעם היה שלטון ומנהיגים היו מנהיגים,
הנהגה לא הייתה עסק אלא שליחות ודרך חיים.
על מנת להיבחר יצאו אל העם והציגו ערך,
היום מחפשים עסקנים ושוכרים בדרנים שיקצרו את הדרך.
אם מישהו במקרה היה טועה במהלך דרכו,
היה יודע לקחת אחריות ולהדיח את עצמו.
חשיבות השלטון הייתה גבוהה בסולם הערכים על ההון,
תאוות הבצע ורדיפת השררה לא העסיקו אפילו את הדמיון.
אבל גם בתחום הזה השתנינו כחברה,
גם בתחום הזה אנחנו הולכים אחורה וקוראים לזה קידמה.
כי פשוט הפכנו לעם של שלושה קופים.

פעם העבודה הייתה מנת חלקו של כלל העם, אנשים עבדו קשה על מנת להרוויח את לחמם. לא הייתה עבודה שאינה מכבדת את בעליה, לא היה מצב שאדם יבחר לשבת בבית ולוותר עליה. וגם כאן חלפו השנים, התפתחו וגם הטכנולוגיה התקדמה, ההיצע רק הלך והשתפר והתפתחו כאן יותר הזדמנויות עבודה. אבל עם השפע והגיוון התפתחו גם הפינוק והכבוד, לא לכל אחד מתאים כבר לעבוד, מקום עבודה הפך לסטטוס יוקרה, תנאים וממון, ויש תחומי עיסוק שכבר לא באים בחשבון. אפילו הצעירים כבר למדו שתנאים זה לפני הכל, ולמה לא לחתום קצת בלשכה, אם אני יכול? עם שבעברו גדל על עבודות כפיים וחריש אדמותיו, הפך מפונק ולאט לאט מאבד את נכסיו. עבודות כפיים כמו ניקיון או חקלאות, התחלפו בעבודות משרד ופקידות. עבודת אדמה היא כבר לא מנת חלקם של צעירים, את זה משאירים לעובדים הזרים. והמזל שלנו, שיש כאן כאלה שמוכנים לעבד את אדמותינו, אז למה המדינה מגרשת ומוציאה אותם מתוכנו? אין ספק, גם בתחום הזה השתנינו כחברה, גם בתחום הזה אנחנו הולכים אחורה וקוראים לזה קידמה. כי פשוט הפכנו לעם של שלושה קופים.

פעם המילה "פשע" הייתה מילת גנאי ועילה לרדיפה, לוחמי צדק ושומרי חוק היו נחשפים וזוכים להערכה. עברו השנים, התמימות והשלווה חלפו להן מעולמנו, מעשי האלימות, הביזה והתקיפה פוקדים יום את חיינו. החברה כולה הפכה אלימה יותר וחסרת סבלנות, אין כבר כבוד הדדי בין אנשים, אלא רק פקפוק והססנות. המשטרה איבדה את השליטה ברחוב בצורה מוחלטת, ולכן היא פועלת במהירות ולעיתים את המהות מפספסת. הדחף לסגירת תיקים גובר על הצורך בחקירה מקצועית של זירה, המלצות להעמדה לדין הופכות מיד לכתבי אישום, כעניין שבשגרה. חפים מפשע לא אחת נופלים קורבן להרשעות שווא ומרצים עונשי מאסר כבדים, בזמן שעבריינים מקצוענים שומרים שתיקה, משיגים עסקה וממשיכים לפשעים הבאים. המשטרה הפכה לגוף מסייע של הפרקליטות והם עובדים כגוף אחד, גם אם תוגש תלונה למח"ש, הפרקליטות תחפה ותענה מיד. שתי מערכות תומכות שהפכו לקלף מנצח, פועלות כארגון כה חזק שאין עליו כלל מבקר או מפקח. וכן, זו המדינה שלנו, מדינה דמוקרטית עם זכות בחירה, אלא שהבחירה מצטמצמת לאפשרויות דלות וחסרות השפעה. התקשורת דואגת כביכול לזכות הציבור לדעת ולשקיפות מלאה, אך תוך פיקוח של גורמים מושחתים שרק הם יחליטו מה באמת הוא ידע. כן, אין כאן שום ספק, גם בתחום הזה השתנינו כחברה, גם בתחום הזה אנחנו הולכים אחורה וקוראים לזה קידמה. כי פשוט הפכנו לעם של שלושה קופים.

ואז ביום הדין כשנחשפות במקרה שחיתויות או איזו פרשה, ואין לנו על מי לסמוך אלא רק על גורמי החוק והשפיטה. פונים אנו למשכן הצדק, על מנת שזה ייתן את ההכרעה, אך הפלא ופלא, גם משם כבר לא תמיד תבוא הישועה. בית המשפט, משכן הצדק כבר הוכיח לא פעם שהוא חוטא לפעמים, במקום לחפש צדק, תפקידנו לעשות משפט, טוענים השופטים. וכך יוצא, שמשכן הצדק הפך למגרש משחקים, אפשר גם לא אחת לשקר באופן חופשי, אם כל כך רוצים, לכל צד בקבוצת השחקנים, ממונה עו"ד שמציג את הטענות, ובמשחק כמו במשחק, לפעמים מפסידים ולפעמים מנצחים. אך פה באה בדיוק השאלה שמטריפה את החושים, האם שכחנו שחקר האמת וגילוי הצדק הם החשובים? האם יכול להיות מצב שהשתנינו עד כדי כך שאיבדנו כל צלם, איבדנו תקווה, פרקנו כל עול והפכנו למדינת חלם? הדיון בין "אמת ויציב" שדינו מתבקש ל"אמת עדיף", מתהפך והולך, כש"יציב" עולה על "אמת" והופך לשיקול עדיף? מה קרה לנו במשך כל השנים כחברה? אין ספק, גם בתחום הזה השתנינו מאד לרעה, גם בתחום הזה אנחנו הולכים אחורה וקוראים לזה קידמה. כי פשוט הפכנו לעם של שלושה קופים.

בתקווה לימים טובים יותר.